

Buona Pasqua.

Påskeugen eller "La Settimana Santa" eller på dansk "Den stille Uge" indledes palmesøndag. Hele påskens drama gennemleves fra palmesøndags festlige palmeprocession over skærtorsdagens og langfredagens dramatiske hændelser til opstandelsens jubel i den mørke nat, før det lysner påskemorgen.

Palmesøndag:

Palmesøndag er søndagen inden påske. Det er dagen, hvor Jesus rider ind i Jerusalem på et æsel og modtages som en konge af masserne med jubelråb og viftende palmeblade. Det er også dagen, hvor han bliver salvet af kvinden fra Betania.

På denne dag er Peterspladsen omdannet til en veritabelt markedsplads for udbud af palmegrene og olivenkviste:

"Palme – palme, bella palme" lyder anprisningen.

Mange af kreationerne er yderst kreativt flettede og i mange fantasifulde former, og skal det være rigtig fint er olivenkvistene sprayet med sølvglans.

Her er alt fra de "proffe" udgaver til private kreationer, hvor lægfolk benytter lejligheden til at tjene en lille aflads-skillings i dagens anledning.

Den smukkeste palmedekoration udføres af Camaldolese nonnerne på Aventin, der traditionelt fletter en meget smuk palmeopsats, kaldet "Trofeo di Pasqua" til paven og hans kardinaler, samt til de traditionelle "stationskirker".

Leverancen af palmegrene til denne traditionelle prydelser er for al fremtid overgivet til familien Bresca, der nedstammer fra den sømand, der i 1586 under pave Sixtus V, og ved den kritiske sidste rejsning af obeliskens på Peterspladsen, hvor den var ved at skride ud til siden, brød pavens påbud om "tavshed" og råbte: "Aqua alle corde", kom vand på rebene, og dermed fik bragt "den egyptiske synål" på plads. Som tak overgav paven for al fremtid leverancen af palmegrene til den gode sømand og hans familie.

Tidligere (under pavestaten, før 1870) holdt kirken striks kontrol med at sognebørnene overholdt kravet om skriftemål og nadvergang i påsken, hvor man fik udleveret en såkaldt "påskebillet", når man havde bekendt sin tro.

Efterfølgende gik sognepræsterne fra dør til dør og indsamlede "billetterne", så man kunne få et kryds i den sorte bog. De der ikke kunne fremvise gyldig troshjemmel, blev regelret ekskommunikeret af kirken og fik deres navn opført på de lister over "påskesyndere", der blev opslået på døren til kirken S. Bartolomeo på Tiberøen.

Med sædvanlig merkantil kirkelig finesse kunne man dog frikøbe sig mod gode ord og betaling og få sig en billet, så man ikke kom med på listen over de formastelige.

Besøger man Rom i påsken kan man næsten ikke undgå at møde alle de traditionelle processioner og messer, der med reference til "Kristi lidelseshistorie" præger byen i Settimana Santa.

Den klassiske stationskirke palmesøndag er San Giovanni in Laterano.

Hellig mandag:

Den klassiske stationskirke hellig mandag er Santa Prassede.

Hellig tirsdag:

De klassiske stationskirker hellig tirsdag er Santa Prisca, Santa Maria in Campitelli, San Saba og Santa Maria del Popolo.

Hellig onsdag:

Den klassiske stationskirke hellig onsdag er Santa Maria Maggiore.

Skærtorsdag:

Skærtorsdag aktualiserer man Jesu sidste aften med disciplene. I nogle kirker mindes man fodvasken: Præsten knæler ned foran nogle af mændene fra menigheden og vasker deres fødder, ligesom Jesus, der vaskede disciplenes fødder.

Ordet 'skær' i dagens navn betyder ren.

Højdepunktet er, når indstiftelsen af den hellige nadver fejres: Jesu kærlighed og frelservilje er så stærk, at han går ind i de offergaver, hvormed han vil udtrykke den, brød og vin - hvorved de skifter væsen og forvandles til ham selv, ikke fysisk, men metafysisk.

Derved bliver det historiske øjeblik også et evigt øjeblik: Det er levende virkelighed her og nu. Brødets og vinens fysiske skikkelser (smag, lugt, udseende) bevares som en lettilgængelig form, i hvilken han kan være livets brød for dem, som tror.

Ved at spise hans legeme og drikke hans blod får Jesu disciple del i hans fuldkomne kærlighed, så de kan elske hinanden, som han har elsket dem.

Og Jesus giver apostlene befaling til at gentage den ublodige offerhandling efter ham, "til ham ihukommelse," idet de gentager hans ord over brød og vin; så ofte de gør det, har de hans autoritet til at udvirke en forvandling. Han giver dem hermed delagtighed i sit præstedømme, for at de og deres efterfølgere kan frembære dette offer, indtil han kommer igen.

Jesus indstifter hermed også det særlige præstedømme, for at hans præster på hans vegne kan påberåbe sig hans forløsergerning over for Gud og nedkalde hans nåde over os syndere.

Ved messens slutning bæres alterets sakramente ud af kirken og opbevares andetsteds til gudstjenesten lørdag nat. Nu er tabernaklet tomt. Den røde evighedslampe bliver slukket. Alle blomster tages bort. Nu er kirken tom og død -- som en grav.

Den klassiske stationskirke skærtorsdag er San Giovanni in Laterano (paven plejer at celebrerer denne messe.)

Langfredag:

Langfredag er dagen for den store passionsgang med de 14 stationer, der i overværelse af paven nu igen og mest spektakulært er genopstået langfredag aften ved Colosseum.

De 14 stationer er:

1. Folket dømmer Jesus
2. Jesus tager korset på sine skuldre
3. Jesus segner under korset
4. Jesus møder Maria
5. Simon hjælper med at bære korset
6. Veronika rækker ham svededugen
7. Jesus segner igen under korsets vægt
8. Jesus formaner den klagende kvinde
9. Jesus segner for tredje gang under korset
10. Romerske soldater river hans klædning af
11. Jesus bliver naglet til korset
12. Jesus udånder på korset
13. Maria lægger sin døde søn over sit skød
14. Gravlæggelsen

Den klassiske stationskirke langfredag er Santa Croce in Gerusalemme.

Hellig lørdag:

Kl. 24 påskelørdag, hvor alle Roms kirkeklokker begynder at ringe som budbringer for Kristi genopstandelse og forløber for den store fest på Peterspladsen påskesøndag, hvor paven celebrerer påskemessen under pomp og pragt og lyser den traditionelle velsignelse "Urbe et Orbi", til Byen og Verden.

Påskelyset tændes påskelørdag nat kl. 24.00 på overgangen til påskesøndag, da lyset jo er symbol på den opstandne Kristus.

Det tændes ved den såkaldte "ny ild" og bæres af en diakonpræst op ad den endnu mørke kirkes midtergang, mens han tre gange synger:

Kristus - verdens lys.

Menigheden svarer: Gud ske tak og lov.

Det anbringes i påkestagen i koret og symboliserer den opstandne frelser.

Alle tilstedeværende tænder derefter deres kærter med ild fra påskelyset.

Ud over påsketiden tændes lyset normalt også ved dåb.

Påskelyset er - foruden et kors - forsynet med det aktuelle årstal og de græske bogstaver alfa og omega (Kristus - begyndelsen og afslutningen, jfr. Åb 21,6), samt 5 røgelseskorn (Kristi sårmerker).

Den klassiske stationskirke hellig lørdag er San Giovanni in Laterano.

Påskedag:

Dette er dagen, hvor kvinderne ser, at stenen er væltet fra graven, og Jesus er væk.

En engel i funkende klæder møder dem og fortæller, at ham, de søger, ikke længere er her, at han er genopstanden og gået forud til Galilæa, stedet hvor Jesu prædikenvirksomhed tog sit udgangspunkt.

Kvinderne skynder sig væk fulde af skræk og undren over, hvad der er sket. Og de tør ikke sige det til nogen.

I kirken synges om det, der skete ved graven påskenaften. Genopstandelsen fejres, og det bliver den også i alle landets kirker, som på denne festdag for det meste er pyntet. Det er kirkens største festdag, og gule påskeliljer stråler om kap med nypudsede lysestager.

Peterspladsen er fyldt med mennesker, der overværer paven celebrere påskemessen.

Og så er søndagen er også dagen for den opulente påskefrokost.

Den klassiske stationskirke påske søndag er Santa Maria Maggiore.

2. påskedag:

Dagen har ikke nogen specifik bibelsk betydning, om end påskeglæden sagtens kan fejres endnu en dag, hvilket den også bliver overalt i landets kirker, hvor påskens glade budskab atter læses.

Påskedag (søndag) på Peterspladsen.